

opgiver sprogrkravet, kravet om ren straffeattest el.lign.

Globale spydspidser oplever demokratisk underskud

Personer, som reelt deler deres liv mellem to lande, vil i løbet af deres liv have perioder, hvor de ikke har nogen demokratiske rettigheder, og ikke kan stemme til noget parlament. Det medfører et demokratisk underskud, hvor globaliseringens spydspidser har en ringere chance for at blive hørt end de mennesker, som er imod globaliseringen, især hvis man tager højde for, at de enkelte landes udvikling også lader sig informere af andre landes erfaringer.

At udvide retten til dobbelt statsborgerskab ville betyde, at personer, som de facto har to hjemlande, ville kunne udnytte deres demokratiske rettigheder i det land, hvor de opholder sig, frem for at de demokratiske rettigheder er begrænsede af varigheden af opholdet uden for Danmark. Hvad angår risikoen for, at personer skulle have stemmeret eller være valgbare i to lande samtidig, er dette nemt at afgrænse via lovgivning.

Værnepligt og diplomatisk bistand for borgere med to statsborgerskaber

Hvis en dansk statsborger kommer i konflikt med love i et fremmed land, har de danske myndigheder forpligtet sig til at søge at beskytte og hjælpe denne borger.

Har denne borger dobbelt statsborgerskab, har flere stater principielt forpligtet sig til at beskytte samme borger. I praksis kan tvivlen afgøres dels ved at tage hensyn til, under hvilken nationalitet borgeren er indrejst i tredjelandet (har man f.eks. vist dansk pas ved indreisen?), dels ved at operere med en opdeling i aktivt og passivt statsborgerskab, hvor det aktive statsborgerskab er statsborgerskabet i det land, hvor borgeren f.eks. er bosat.

Rejser en dansk statsborger med dobbelt statsborgerskab ind i det land, hvor det dobbelte statsborgerskab gælder, så får det lands love forrang for danske love og dansk diplomati. Det er slet ikke sikkert, at det fremmede land vil acceptere, at Danmark yder diplomatisk assistance. Personer med dobbelt statsborgerskab kan heller ikke ifølge folkerettens regler påkalde sig Danmarks beskyttelse i »et andet fædreland«, såfremt denne stat modsætter sig det.

Med hensyn til værnepligt findes der internationale konventioner, som fastlægger, at ingen kan være forpligtet til at skulle aftjene værnepligt i mere end ét land. Det er imidlertid ikke alle lande, som har ratificeret disse konventioner.

Netop i forbindelse med diplomatisk assistance og værnepligt kan det dobbelte statsborgerskab medføre udfordringer for borgeren. Derfor er det værd at bemærke, at en udvidet accept af dobbelt statsborgerskab ikke nødvendigvis er det samme som at fremme dobbelt statsborgerskab. I f.eks. USA, hvor man accepterer dobbelt statsborgerskab, advarer man om, at dobbelt statsborgerskab kan medføre en række problemer for borgerne, og man anbefaler ikke dobbelt statsborgerskab som sådant.

Den nuværende situation

De danske regler

Danmark anerkender som hovedregel ikke dobbelt statsborgerskab. Dels mistes dansk indfødsret, hvis man erhverver et udenlandsk statsborgerskab efter ansøgning, dels er det en forudsætning for at erhverve og generhverve dansk indfødsret ved erklæring eller ved lov, at man opgiver sit/sine udenlandske statsborgerskab(er).

Alligevel har mange danskere dobbelt statsborgerskab.

Et barn født af en dansk mor og en udenlandsk far har ikke ansøgt om flere statsborgerskaber, men derimod fået dem i fødsels gave. Tilsvarende er der ikke noget til hinder for dobbelt statsborgerskab, hvis man opnår fremmed statsborgerskab automatisk ved indgåelse af ægteskab. De fleste stater har dog revideret ægteskabslovene, så kvinder ikke længere automatisk modtager mandens statsborgerskab.

Alle, som fødes med dobbelt statsborgerskab og har en relevant tilknytning til Danmark, har ret til at opretholde deres dobbelte statsborgerskab livet igennem. I praksis betyder det, at børn med dobbelt statsborgerskab, som har boet i Danmark i en periode på 12 måneder i løbet af barndommen, opretholder det danske statsborgerskab automatisk resten af livet. Dette barn skal altså ikke indgive ansøgning om opretholdelse af dansk indfødsret. I vejledningen til praksis står desuden, at studieophold i et skoleår (på ca. 9 måneder.) sidestilles med ophold i 12 måneder.

Har et barn med dobbelt statsborgerskab aldrig været bosiddende i Danmark, skal der indgives en ansøgning om opretholdelse af dansk indfødsret. Ansøgningen kan tidligst indgives, den dag barnet fylder 21 år, og skal senest være indsendt, dagen før barnet fylder 22 år. Indsendes ansøgning ikke, eller indsendes ansøgningen for sent, mister barnet sit danske statsborgerskab, og der findes ingen muligheder for at få dette igen uden at miste eventuelle andre statsborgerskaber.

Ved ansøgningen skal barnet dokumentere sin tilknytning til Danmark.